ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲔᲑᲝ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲣᲠᲗᲣᲚᲘᲡ!

ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 250 (19991) ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘ, 30 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ, 1987 ᲬᲔᲚᲘ. ◆ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐ�პ.

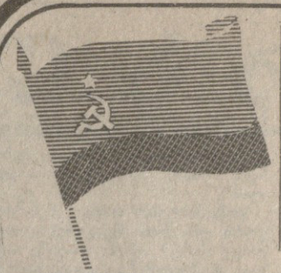

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘ: ᲥᲛᲝᲒᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲨᲔᲠᲐᲜᲘᲜᲐ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲨᲘ, ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲛᲔᲣᲠᲜᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲕᲗᲐ ᲒᲐᲛᲝᲤᲣᲜᲕᲐᲖᲔ ᲐᲮᲚᲐᲮᲐᲜ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲘᲡ ᲡᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲝᲣᲑᲚᲘᲦᲝ ᲔᲥᲡᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ ᲔᲠᲗᲘ ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲜᲘᲨᲣᲨᲘᲐ ᲘᲛᲘᲡᲐ, ᲐᲛ ᲗᲐᲛᲝᲪᲓᲐᲡᲐᲗᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡᲖᲔ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲫᲚᲘᲡ ᲛᲘᲜᲓᲘᲚᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨᲘ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲫᲐᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲝᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲘᲡ ᲡᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲝᲣᲑᲚᲘᲦᲝ ᲔᲥᲡᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ ᲔᲠᲗᲘ ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐ ᲓᲦᲔᲡ ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲖᲛᲘᲡ ᲠᲔᲐᲥᲪᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲠᲓᲐᲥᲛᲜᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐ ᲮᲐᲖᲖᲐ, ᲒᲣᲚᲓᲐᲯᲣᲠᲔᲑᲘᲗ ᲘᲪᲕᲚᲘᲡ ᲡᲙᲐᲠ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲓᲔᲕᲜᲝ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲔᲑᲐᲗᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ᲔᲒᲔᲑᲔᲑᲐ ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲮᲐᲚᲔᲚᲝᲕᲐᲜ ᲘᲣᲑᲘᲚᲔᲡᲘ.

ᲓᲦᲔᲡ ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲖᲛᲘᲡ ᲠᲔᲐᲥᲪᲘᲣᲠᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐ ᲓᲘᲐᲓᲘ ᲐᲦᲛᲨᲔᲜᲑᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲠᲓᲐᲥᲛᲜᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐ ᲮᲐᲖᲖᲐ, ᲒᲣᲚᲓᲐᲯᲣᲠᲔᲑᲘᲗ ᲘᲪᲕᲚᲘᲡ ᲡᲙᲐᲠ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲓᲔᲕᲜᲝ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲔᲑᲐᲗᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ᲔᲒᲔᲑᲔᲑᲐ ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲮᲐᲚᲔᲚᲝᲕᲐᲜ ᲘᲣᲑᲘᲚᲔᲡᲘ.

ᲡᲬᲝᲠᲔᲓ ᲐᲛᲐᲡ ᲒᲐᲒᲐᲪᲜᲝᲗ ᲓᲦᲔᲕᲐᲜᲓᲔᲚ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘᲡ ᲠᲣᲑᲠᲘᲙᲘᲗ „ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘ: ᲥᲛᲝᲒᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘ“ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲯᲓᲔᲡᲘᲡᲐ ᲓᲐ „ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲢᲗᲐ ᲛᲐᲡᲐᲚᲔᲑᲘ.

ᲘᲡᲔᲕ ᲡᲢᲘᲥᲘᲐ, ᲘᲡᲔᲕ ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲭᲘᲠᲕᲔᲣᲚᲝᲑᲐ

„ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡᲐ“ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲢᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔᲞᲝᲠᲢᲐᲟᲘ

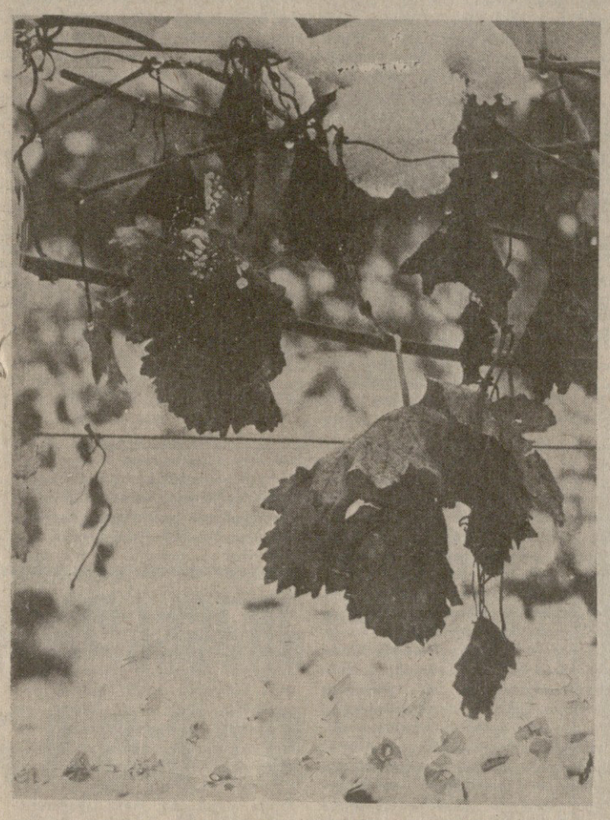

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲖᲔ: ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ-ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝ ᲘᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲢᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ-ᲡᲐᲪᲓᲔᲚᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲕᲔᲜᲐᲮᲨᲘ; ᲝᲯᲐᲛᲘᲡ ᲮᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲑᲐᲦᲔᲑᲨᲘ თოვლს ᲑᲔᲠᲢᲧᲐᲕᲔᲜ ᲕᲐᲨᲚᲘᲡ ᲢᲝᲢᲔᲑᲘᲓᲐᲜ; ᲐᲡᲔ ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲣᲠᲔᲑᲐ ᲐᲥ ᲛᲢᲔᲕᲜᲔᲑᲘ ᲐᲛ ᲐᲕᲓᲐᲠᲨᲘ.

Თ. ᲥᲘᲫᲐᲕᲐᲡ („ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘ“) ᲓᲐ Მ. ᲓᲐᲗᲘᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ (ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘ) ᲤᲝᲢᲝᲔᲑᲘ.

ᲑᲠᲘᲒᲐᲓᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ 28 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲓᲦᲛᲝᲓ ᲪᲮᲘᲐᲘᲐᲨᲘ, ᲚᲐᲠᲘᲡᲮᲘᲗᲘᲡ, ᲢᲧᲘᲑᲣᲚᲘᲡ, ᲭᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ, ᲪᲘᲗᲔᲚᲪᲧᲐᲠᲝᲡ ᲓᲐ ᲩᲝᲠᲮᲝᲢᲐᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲘᲗ. ᲨᲠᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲘᲩᲥᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲐᲗᲘᲡ ᲨᲠᲘᲛᲘ 140-150 ᲙᲘᲚᲝᲛᲔᲢᲠᲘ ᲐᲦᲬᲔᲕᲓᲐ. ᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲑᲐᲠᲘ ᲓᲐ ᲛᲝᲗᲚᲘᲡ ᲨᲠᲔᲑᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲨᲘ ᲗᲝᲠᲛᲝᲡᲚᲘᲡ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲤᲘᲖᲘᲜᲐ 40 ᲡᲐᲜᲢᲘᲛᲔᲢᲠᲘᲗ ᲛᲘᲐᲦᲬᲘᲐ. ᲦᲛᲝᲗ ᲖᲝᲒᲐᲜᲣᲗ ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲛᲐᲓᲔ ᲧᲘᲜᲕᲐ ᲘᲧᲝᲗ.

29 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲓᲦᲘᲡᲝᲜ ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲑᲔᲕᲠ ᲠᲐᲝᲜᲨᲘ ᲮᲨᲘᲠᲘ ᲬᲘᲜᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲤᲠᲗᲕᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲦᲕᲔᲚᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲓ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲗᲐᲜ ᲡᲐᲘᲛᲔᲓᲝ ᲠᲐᲓᲘᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲐ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲭᲐᲠᲛᲐ ᲓᲐ ᲗᲝᲚᲛᲐ ᲓᲐᲐᲖᲘᲐᲜᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲠᲘᲒᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲐᲒᲠᲝᲜᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲝ ᲮᲐᲖᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲐᲓ ᲓᲐᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲝᲜᲘᲡᲫᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲗᲘᲗᲥᲛᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲐᲦᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐ. ᲐᲮᲚᲐ ᲛᲘᲜᲓᲘᲚᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲐᲜᲫᲘᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲓᲔᲑᲐ ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲝ ᲮᲐᲖᲘ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲐᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ.

ᲑᲠᲘᲒᲐᲓᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ 28 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲓᲦᲛᲝᲓ ᲪᲮᲘᲐᲘᲐᲨᲘ, ᲚᲐᲠᲘᲡᲮᲘᲗᲘᲡ, ᲢᲧᲘᲑᲣᲚᲘᲡ, ᲭᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ, ᲪᲘᲗᲔᲚᲪᲧᲐᲠᲝᲡ ᲓᲐ ᲩᲝᲠᲮᲝᲢᲐᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲘᲗ. ᲨᲠᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲘᲩᲥᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲐᲗᲘᲡ ᲨᲠᲘᲛᲘ 140-150 ᲙᲘᲚᲝᲛᲔᲢᲠᲘ ᲐᲦᲬᲔᲕᲓᲐ. ᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲑᲐᲠᲘ ᲓᲐ ᲛᲝᲗᲚᲘᲡ ᲨᲠᲔᲑᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲨᲘ ᲗᲝᲠᲛᲝᲡᲚᲘᲡ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲤᲘᲖᲘᲜᲐ 40 ᲡᲐᲜᲢᲘᲛᲔᲢᲠᲘᲗ ᲛᲘᲐᲦᲬᲘᲐ. ᲦᲛᲝᲗ ᲖᲝᲒᲐᲜᲣᲗ ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲛᲐᲓᲔ ᲧᲘᲜᲕᲐ ᲘᲧᲝᲗ.

29 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲓᲦᲘᲡᲝᲜ ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲑᲔᲕᲠ ᲠᲐᲝᲜᲨᲘ ᲮᲨᲘᲠᲘ ᲬᲘᲜᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲤᲠᲗᲕᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲦᲕᲔᲚᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲓ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲗᲐᲜ ᲡᲐᲘᲛᲔᲓᲝ ᲠᲐᲓᲘᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲐ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲭᲐᲠᲛᲐ ᲓᲐ ᲗᲝᲚᲛᲐ ᲓᲐᲐᲖᲘᲐᲜᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲠᲘᲒᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲐᲒᲠᲝᲜᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲝ ᲮᲐᲖᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲐᲓ ᲓᲐᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲝᲜᲘᲡᲫᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲗᲘᲗᲥᲛᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲐᲦᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐ. ᲐᲮᲚᲐ ᲛᲘᲜᲓᲘᲚᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲐᲜᲫᲘᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲓᲔᲑᲐ ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲝ ᲮᲐᲖᲘ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲐᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ.

ᲢᲔᲮᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐ ᲪᲐᲒᲔᲠᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲗᲐᲜ, ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲐᲓ — ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲥᲕᲔᲑᲘᲡ ᲣᲥᲝᲜᲚᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲗᲐᲜ ᲡᲐᲘᲛᲔᲓᲝ ᲠᲐᲓᲘᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲐ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲭᲐᲠᲛᲐ ᲓᲐ ᲗᲝᲚᲛᲐ ᲓᲐᲐᲖᲘᲐᲜᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲠᲘᲒᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲝ ᲮᲐᲖᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲓ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲡᲐᲐᲠᲑᲝᲨᲘᲙᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲰᲘᲝᲚᲝᲡᲙᲐᲚᲝᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲛᲣᲨᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲔᲓᲝ ᲠᲐᲓᲘᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲐ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲐᲜᲫᲘᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲡᲐᲔᲠᲗᲝ ᲗᲘᲗᲥᲛᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲐᲦᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐ. ᲛᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲗᲝ ᲠᲐᲝᲜᲘᲡ ᲡᲝᲤᲚᲝᲡ ᲛᲔᲠᲬᲧᲚᲘᲡ ᲛᲘᲦᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲤᲠᲗᲕᲐ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲓᲐᲛᲚᲔᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲚᲘᲡ ᲠᲘᲒᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲬᲘᲠᲝᲗᲐ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲠᲐᲝᲜᲔᲑᲗᲐᲜ ᲡᲐᲘᲛᲔᲓᲝ ᲠᲐᲓᲘᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲐ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲛᲘᲡᲘ

ანგარიშგება-არჩევნები

კითხვები ჯერჯეროობით უპასუხოდ რჩება

სულაც არ გადაუჭარბებიათ თბილისის № 1 ავტოსადგურის კომუნისტებს საანგარიშო-საარჩევნო კრებაზე, როცა არადამაკმაყოფილებლად ცხელ პარტორგანიზაციის მდგომარეობა მუშაობა. მაგრამ აქაც კი არ გამოიჩინეს თანამიმდევრულობა. არ ეყოთ სითამამე, რომ თავიანთი შეცდომებიც ასევე პრინციპულად, პარტიულად შეეფასებინათ. ეს შეცდომები კი, როგორც იტყვიან, ხელის გულზე იყო.

...კრების დაწყებამდე ცოტა ხნით ადრე, „პიკ საათში“, სადგური, როგორც წესი, ემსახურებოდა გარეუბნების მცხოვრებლებს. გრძელი რიგი იდგა ბილეთების სალაროსთან. და როგორც კი საქინფორმის კორესპონდენტი იქ მყოფთ გაეცნო, ყველა კუთხიდან დაიყარეს:

— რიგებს აქ შევეჩვიეთ, — თქვა რუსთაველმა მარინე კალანდაძემ. — მაგრამ ხომ შეიძლებოდა ურიგოდაც იოლად გავსულიყავით, შემოგვეყო ფულის გადახდის უკასო სისტემა, რომელიც მოქმედებს აეროპორტისაკენ მიმავალ ექსპრესებში, ან დაგვედგა სალაროა-ავტომატები. ამით დროსაც დაეზოგავდით და ამდენი მოლარეც ზედა იქნებოდა საჭირო.

— მოსაცდელ დარბაზში ისეთი სიბინძურეა, რომ შესვლა არ უწყობელი ავტობუსის სადგურები. და ეს მაშინ, როცა სადგურის გამტარუნარიანობა იზრდება: ყოველდღიურად მისი მომსახურებით სამი ათასზე მეტი კაცი სარგებლობს.

კომუნისტებმა რაღა ქნეს, როგორი იყო მათი რეაგირება ყოველივე ამაზე? იქნებ, განგაში ატეხეს ან შედგომარეობიდან გამოსავალი გზა დასახეს? სულაც არა. პარტიული ორგანიზაცია უკვე დიდი ხანია შეეჩვია პასიური მაყურებლის როლს, გვერდს უვლის მწვავე პრობლემებს. ასეთი პოზიციის ერთ-ერთი სამწუხარო შედეგი მოიყვანეს კრებაზე — საანგარიშო პერიოდის მანძილზე ორი უხეირო მუშაკი ავტოსადგურიდან დაითხოვეს, 14-ს კი სასჯელი დაადეს.

პარტიული ორგანიზაციის არადამაკმაყოფილებელი მუშაობის ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად კომუნისტმა გია დეკანოზიშვილმა დაასახელა ის, რომ იგი მკირეროდ ცხოვანია. მაგრამ, ის, თუ რა უშლის მას ხელს იზრუნოს თავისი რიგების ზრდისათვის, მან ვერ თქვა. სხვამ ვინ, თუ არა პარტორგანიზაციამ, უნდა გამოავლინოს ღირსეული ადამიანები, დაეხმაროს მათ პარტიაში შესვლისათვის მოსამზადებლად, ან ხელი შეუწყოს კოლექტივში მეურნეობრობის ახალი პირობების დანერგვას? ამავე დროს, ყოველივე ახალს აქ ნელა ითვისებენ. რაც მთავარია — ადამიანები მორალურად არ აღმოჩნდნენ მზად ამ სიახლეებისათვის. ეს, უწინარეს ყოვლისა, პარტიული ორგანიზაციის შეცდომებია.

ამა, სხვაგვარად როგორ უნდა ავხსნათ, მაგალითად, ის ფაქტი, რომ ავტოსადგურის მუშაკთაგან ცოტა ვინმემ თუ იცის, სტრუქტურული რეორგანიზაციის ამბავი, რომელიც კოლექტივში მზადდება. ამის შესახებ კულუარებში ლაპარაკობენ, რაც კოლექტივში ნერვულ ვითარებას ქმნის. რა თქმა უნდა, პარტიული ორგანიზაცია თვითონ ვერ გადაწყვეტს რეორგანიზაციის საკითხს, მაგრამ მას ხომ შეეძლო და კიდეც უნდა მიეღწია იმისათვის, რომ იგი განეხილათ საჯაროობის ვითარებაში.

თუმცა, ასეთ პასიურობას ობიექტური მიზეზიც აქვს. ავტოსადგურის უფროსის მხელი ჯალავაძის გამოსვლაში აღნიშნა, კერძოდ, რომ კოლექტივი ახლა „დროებითი ცხოვრობთ“ ცხოვრობს. დაგეგმილია სადგურის ახალ ადგილზე გადატანა. ხოლო რადგან ეს ასეა, მგზავრთა გადაყვანის რესპუბლიკური საწარმოო გაერთიანება არც სახსრებს, არც მასალებს არ გამოყოფს ტერიტორიისა და შენობის კეთილმოსაწყობად.

მაგრამ ამის დაზუსტება ვერსად ვერ შევძელით. მეთაური ორგანიზაციის, ისევე როგორც რესპუბლიკის საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს, წარმომადგენლები, კრებას არ ესწრებოდნენ. გულგრილობის წრე შეიკრა...

როცა კრებიდან მივდიოდით, კვლავ დავინახეთ რიგი ბილეთების სალაროსთან. ყურად იღებენ თუ არა რიგში მდგომი ხალხის აზრს, ამას მომავალი გვიჩვენებს...

კრების მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი გ. ა. ანჩაბაძე.

(საქინფორმი).

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ◆ მოვლენა ◆ კომენტარი

მახარაძის რაიონის სოფელ ნატანების ლენინის სახელობის კოლმეურნეობისა და მომმე სომხეთის ოქტომბერიანის რაიონის სოფელ ნალბანდიანის კოლმეურნეობის მშრომელთა სოციალისტური შეჯიბრებისა და ძმური ურთიერთობის სახელოვანი

ტრადიცია დღესაც გრძელდება

ახლახან ნატანებს ეწვია ნალბანდიანელთა დელეგაცია. ისინი გაეცნენ აგროფირმა-კოლმეურნეობის ეკონომიკის მართვის ახლებურ ხერხებსა და მეთოდებს.

დამშვიდობებისას ორივე მხარემ — ქართველმა და სომეხმა მეგობრებმა ერთმანეთს შეახსენეს, რომ მომავალ 1988 წელს სრულდება მათი შრომითი მეტოქეობის 50 წლისთავი და ვინ როგორი წარმატებით შეხვდება საიუბილეო თარიღს, ამას მომავალი გვიჩვენებსო.

▼▼

დიდი ოქტომბრის ამ საიუბილეო დღეებში რესპუბლიკაში ზედიზედ დგებიან მწყობრში ახალი ნაგებობანი. და ა ი, საგარეჯოელმა ნორჩებმა ოქტომბრის დღესასწაულის წინ საჩუქრად მიიღეს

ახალი საბავშვო ბაღი-ბაღი

ამ სკოლამდელ დაწესებულებას, რომელიც 280 ბავშვისთვის არის გათვალისწინებული, თვალწარმტაცი ტყე აკრავს.. ზაფხულობით იგი იმუშავებს როგორც სანატორიუმ-გამოჯანსაღებელი კომპლექსი, სადაც დაისვენებენ რაიონის სხვა საბავშვო ბაღების აღსაზრდელები.

28 ოქტომბერს მოსკოვში გაიმართა საკავშირო თათბირი, რომელიც მიეძღვნა ქვეყნის აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების მეცნიერული უზრუნველყოფის სრულყოფის პრობლემებს.

თათბირზე მოწვეული იყვნენ აგროსამრეწველო კომპლექსის საკავშირო უწყება-სამინისტროების, რესპუბლიკური, სამხარეო და საოლქო აგროსამრეწველო კომიტეტების ხელმძღვანელები, საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მეცნიერება, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების, საცდელი სადგურების, აგროსამრეწველო კომპლექსის სისტემის უმაღლესი სასწავლებლების ხელმძღვანელები, პარტიული და საბჭოთა ორგანოების პასუხისმგებელი მუშაკები.

თათბირი გახსნა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ვ. პ. ნიკონოვმა. მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ თათბირი მიმდინარეობს უაღრესად პასუხსაგებ პერიოდში, დიდი ოქტომბრის 70 წლისთავის წინ. აგროსამრეწველო კომპლექსის მუშაკები, ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, ისწრაფვიან ღირსეულად შეხვდნენ საბჭოთა სახელმწიფოს ამ სახელოვან იუბილეს. მიწათმოქმედებმა უმაგალითოდ რთულ ამინდის პირობებში მოიყვანეს და აიღეს მარცვლეული, ბოსტნეული და ტექნიკური კულტურების რიგიანი მოსავალი. ბევრმა რესპუბლიკამ, მხარემ და ოლქმა წარმატებით შეასრულა სახელმწიფოსათვის მარცვლეულის, კარტოფილის, ბოსტნეულის, მზესუმზირას, შაქრის ჭარხლის მიყიდვის ვალდებულებანი. იზრდება მეცხოველეობის პროდუქციის წარმოება.

ამავე დროს, აღნიშნა ორატორმა, არ შეიძლება არ ვხედავდეთ, რომ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების ტემპი ჯერ კიდევ არ შეესაბამება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის ივნისის პლენუმის მოთხოვნას — უახლოესი ორი-სამი წლის მანძილზე მკვეთრად გავაუმჯობესოთ მოსახლეობის სასურსათო მომარაგება. ამიტომ სრულიად აშკარაა: ყოველივე, რისი გაკეთებაც მოგვიწევს ხვალ, უშუალოდ უკავშირდება მეცნიერების განვითარებას, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევების, მოწინავე გამოცდილების გამოყენებას. უწინარეს ყოვლისა, საჭიროა ავიყვანოთ ჩვენი მეცნიერება თვისებრივად ახალ დონეზე, მივაღწიოთ, რომ კვლევის ძირითად მიმართულებებზე ნამდვილად დაჩქარდეს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი აგროსამრეწველო კომპლექსის დარგებში.

სრულვყოთ აგრომრეწვის მეცნიერული უზრუნველყოფა

შემდეგ გამოვიდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავჯდომარის პირველი მოადგილე სსრ კავშირის სახაგრომრეწვის თავჯდომარე ვ. ს. მურახოვსკი, რომელმაც გააკეთა მოხსენება „სსრ კავშირის სახაგრომრეწვის, საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის, აგროსამრეწველო კომპლექსის სამეცნიერო დაწესებულებების ამოცანები „ქვეყნის აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების მეცნიერული უზრუნველყოფის სრულყოფის შესახებ“ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების რეალიზაციის საქმეში“.

თათბირზე თანამოხსენება გააკეთა სსრ კავშირის სახაგრომრეწვის თავჯდომარის მოადგილემ, საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა ნ. ვ. ციცინი, რისი გაკეთებაც მოგვიწევს ხვალ, უშუალოდ უკავშირდება მეცნიერების განვითარებას, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევების, მოწინავე გამოცდილების გამოყენებას. უწინარეს ყოვლისა, საჭიროა ავიყვანოთ ჩვენი მეცნიერება თვისებრივად ახალ დონეზე, მივაღწიოთ, რომ კვლევის ძირითად მიმართულებებზე ნამდვილად დაჩქარდეს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი აგროსამრეწველო კომპლექსის დარგებში.

თათბირზე გამოვიდნენ საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის სრულიად რუსეთის განყოფილების პრეზიდიუმის თავჯდომარე ი. ს. ბატლოვი, გროდნოს საოლქო აგრომრეწვის თავჯდომარე მ. ძ. გირუტი, საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების თავჯდომარის პირველი მოადგილე ნ. ვ. კრასნოშჩოკოვი, რ. რ. შრედერის სახელობის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების გენერალური დირექტორი მ. მ. მირზაევი, როვნოს ოლქის კოლმეურნეობა „ზარია კომუნიზმის“ თავჯდომარე, ორგზის სოციალისტური შრომის გმირი ვ. ა. პლუტინსკი და სხვები.

თათბირის მონაწილეებმა მოიწონეს პარტიისა და თავრობის მიერ შემუშავებული კომპლექსური ღონისძიებანი, რომელთა მიზანია ქვეყნის აგროსამრეწველო კომპლექსის მეცნიერული უზრუნველყოფის ძირეული გაუმჯობესება, და ილაპარაკეს აგრარული მეცნიერების განვითარების სერიოზულ ხარვეზებსა და ნაკლოვანებებზე, დასახეს კონკრეტული წინადადებანი იმისათვის, რომ გაიზარდოს მეცნიერული შრომის შედეგიანობა, რაც შეიძლება მალე დაინერგოს სამეცნიერო-ტექნიკური მიღწევები მემინდვრეობისა და მეცხოველეობის, გადამამუშავებელი და კვების საწარმოების პრაქტიკაში. აღინიშნა, თუ რაოდენ საჭიროა შეიქმნას სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანებანი და სისტემები, რომლებიც შესაძლებლობას მოგვცემს უფრო სწრაფად დავნერგოთ მეცნიერთა წინადადებანი კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში, აგროსამრეწველო გაერთიანებებში, კომბინატებსა და აგროფირმებში.

თათბირზე სამოლოო სიტყვა წარმოთქვა ვ. პ. ნიკონოვმა.

(საბდესი).

პატივი ვცეთ სტატისტიკას

დღევანდელობამ საქმიანობის თვისებრივად ახალი ფორმებისა და მეთოდების ძიების წინაშე დაგვაყენა. გარდაქმნა სახალხო საქმეა. ამიტომაც იგი ყველას ეხება — მუშას და მეცნიერს, გენერალურ დირექტორსა და ეკონომისტს... ცხოვრებისეულ აქტიურ პოზიციაზე გადასვლა თითოეული ჩვენგანის ვალია და, როგორც ამხანაგი მ. ს. გორბაჩოვი აღნიშნავს, „...საზოგადოებაში სიტუაცია ისე რომ შეიცვალოს, როგორც ჩვენ გვსურს, თავადაც უნდა შევიცვალოთ, სხვანაირები გავხდეთ“

უპირველეს ადგილზე ეკონომიკური ინფორმაციისა და ანგარიშგების სამეურნეო საქმიანობის ერთ-ერთი ძირითადი შემადგენელი ნაწილია.

ეს ფაქტი ბევრ ეკონომისტს, ეკონომიკურ ორგანოებს, ეკონომიკურ ინფორმაციის ცენტრებს, ეკონომიკურ ანალიზის ბიუროებს, ეკონომიკურ ანალიზის ლაბორატორიებს, ეკონომიკურ ინფორმაციის ბიბლიოთეკებს, ეკონომიკურ ინფორმაციის ფონდებს, ეკონომიკურ ინფორმაციის ბიულეტენებს, ეკონომიკურ ინფორმაციის ბიულეტენებს, ეკონომიკურ ინფორმაციის ბიულეტენ

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘ: ᲫᲛᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲐ

ᲒᲐᲠᲓᲐᲥᲛᲜᲘᲡ ᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲗ

ᲒᲕᲔᲡᲐᲣᲑᲠᲔᲑᲐ ᲣᲙᲐᲘᲜᲘᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲛᲑᲭᲓᲛᲐᲠᲔ
Ვ. ᲛᲐᲡᲚᲝᲚᲘ

ᲮᲐᲢᲝᲕᲜᲐᲓ რომ ვთქვათ, გვითხრა საუბრის დასაწყისში ვიტალი მასლომა, ახლა ჩვენ ყველას — მუშა იქნება თუ მინისტრი — ახალი დანიშნულებანი გვაქვს. — ძირფესვიანად იცვლება სახალხო მეურნეობის მუშაობის პირობები, და ყველამ ღრმად უნდა გაიაზროს თავისი მოვალეობანი ეკონომიკის სიღრმეული გარდაქმნის რთულსა და მრავალმხრივ პროცესში.

— რა ᲒᲔᲡᲐᲮᲔᲑᲐᲗ ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲒᲐᲠᲓᲐᲥᲛᲜᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲨᲘ?

— საწარმოთა გადასვლა სრულ სამეურნეო ანგარიშზე ეს არის რთული და ხშირად მტკივნეული პროცესი. განსაკუთრებით იმათთვის, ვინც დაეჩვია სახელმწიფოს განიერ ზურგს უკან ამოფარებულ ცხოვრებას და ცდილობს თავი დაიძვრინოს საქმეებისაგან. ახლა კი ასეთი ხალხი იძულებული გახდება ეძებოს სამუშაო და ისე იშრომოს, რომ დაკმაყოფილოს უმნიშვნელოვანესი საზოგადოებრივი მოთხოვნილებანი. მაგრამ ჯერ კიდევ ყველამ როდი გაიცნობიერა სამეურნეო დამოუკიდებლობის ეს დიდმნიშვნელოვანი პირობა, ის, რომ თვითანაზღაურება მარტო ეკონომიკური კი არა, სოციალური კატეგორიაც არის. ყოველივე იმისათვის ზრუნვვა, რითაც სულდგმულობს ადამიანი, ახლა ძირითადად შრომითმა კოლექტივმა, მისმა ადმინისტრაციამ და საზოგადოებრივმა ორგანიზაციებმა უნდა იკისრონ.

ვერ ვიტყვით, რომ სოციალურ საკითხთა გადაწყვეტაში ცვლილებები იყოს. ავიღოთ მათგან უმთავრესი — საცხოვრებელი ბინების მშენებლობა. რესპუბლიკაში ხუთწლიანი გეგმის დამატებით უკვე გამოძებნილია 1,5 მილიარდი მანეთი, რაც შესაძლებლობას მოგვცემს ავაშენოთ დაახლოებით ექვსი მილიონი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი. მაგრამ ამ ზოგადი ციფრის მიღმა ვერც უსულგულობისა და უმოქმედობის ფაქტებს მივჩქმალავთ. მაგალითად, მაშინ, როდესაც რესპუბლიკის 200-ზე მეტი საწარმო და ორგანიზაცია ყოველ ღამეს ხმარობს, რათა პარტიის მიერ დასახულ ვადაზე 3-5 წლით ადრე უზრუნველყოს ყოველი ოჯახი იზოლირებული ბინით, უკრაინის სსრ ენერგეტიკისა და ელექტრიფიკაციის სამინისტრომ წლეულს ამ მიზნით გამოყოფილი სახსრების მხოლოდ მესამედი აითვისა.

უკრაინაში დღესაც იხსენებენ ხოლმე ძველ ანდაზას: სანამ მეხი არ გავარდება, გლეხკაცი პირჯვარს არ გადაიწერსო. ზოგჯერ ბევრი ხელმძღვანელი სოციალურ საკითხთა გადაწყვეტაში ასევე ელოდება „მეხის გავარდნას". ავიღოთ ისეთი მნიშვნელოვანი პრობლემა, როგორიც არის წყალმომარაგება. დღეს რესპუბლიკაში ცენტრალიზებული წყალსადენი არა აქვს 150 ქალაქის ტიპის დაბას და ასობით სოფელს. საკითხავია, ვთქვათ, მემინდვრეობის ბრიგადის მუშის რა შრომის ნაყოფიერებაზე შეიძლება ლაპარაკი, თუკი მას ყოველ დილა-საღამოს უხდება 8-10 ვედრო წყალი ატაროს მისი სახლიდან ნახევარი კილომეტრით დაშორებული ჭიდან? და აქ ჩვენ ვაწყდებით დანაკარგებს არა მარტო წარმოებაში, არამედ პიროვნების სულიერ განვითარებასა და მის საზოგადოებრივ აქტიურობაშიც. ამას არ ითვალისწინებენ მეურნეობათა ის ხელმძღვანელები, რომლებიც მხოლოდ გეგმას არიან გადაყოლილნი და ვერ ხედავენ მთავარს — რისი წყალობით სრულდება ეს გეგმა.

იგი კი სრულდება მშრომელი ადამიანის სოციალური საჭიროებების მოგვარებისათვის ზრუნვით. და როდესაც ზრუნვა არ არის, ვნება . ადგება წარმოებას, ეცემა ადამიანთა განწყობილება, იწყება კადრების დენადობა. უწინარეს ყოვლისა ამისათვის პასუხს აგებს სამეურნეო ხელმძღვანელი, აგებს არა მინისტრის წინაშე, როგორც წინათ იყო, არამედ ასობით ადამიანის წინაშე, რომლებმაც მას მიანდეს არა მარტო ქარხნის ბედი, არამედ საკუთარი კეთილდღეობაც, ამიტომ არაფერს აპატიებენ.

— თქვენ განსაკუთრებით დიდ მოთხოვნებს უყენებთ ხელმძღვანელ სამეურნეო კადრებს. თქვენი აზრით, როგორი უნდა იყოს ნამდვილი ხელმძღვანელი?

—თოსანი, თამამი, ეკონომიკურად წიგნიერი და ბუნებრივია, ადამიანთა გულშემატკივარი და მზრუნველი, რომელიც მუდამ ფიქრობს მათი სოციალური სიკეთისათვის. მოგიყვანთ მხოლოდ ერთ მაგალითს. რამდენიმე წლის წინათ ლვოვის ქარხანა „კონვეიერის" ხელმძღვანელობას სათავეში ჩაუდგა ახალი დირექტორი ვ. მ. ვოლოგუინი. იმ დროისათვის საწარმო დაშლის პირას იყო მისული — მის პროდუქციას არავინ არ ყიდულობდა, ყოველ შემთხვევაში საკუთარი სურვილით არავინ ყიდულობდა. დღეს კი ლვოვის გაერთიანება „კონვეიერის" სატრანსპორტო სისტემებზე რიგი დგას. გაანაცხადები საზღვარგარეთიდანაც მოდის.

დირექტორის, როგორც ეკონომისტის დამსახურება ის არის, რომ მან მეცნიერთა დახმარებით გამოავლინა საწარმოს ბევრი რეზერვი, ასწავლა კოლექტივს ეკონომიკური აზროვნება; როგორც ინჟინერს, ის ღვაწლი მიუძღვის, რომ კონსტრუქტორებსა და ტექნოლოგებს დაუსახა ყველაზე მაღალი ტექნიკური მიჯნები, და, ბოლოს, როგორც აღმზრდელისა და კომუნისტის დამსახურება ის არის, რომ ადამიანებს გაუღვივა საკუთარი ძალების რწმენა, ნამუსიანი შრომის მოთხოვნილება. ყოველივე ამის შედეგად კი შეიქმნა მრავალგვარი კონვეიერების საწარმოო თანამედროვე ფირმა, რომელიც არა მარტო უშვებს კარგ პროდუქციას, არამედ ამონტაჟებს კიდეც მას, აყენებს ნებისმიერ წარმოებაში და მთლიანად აგებს პასუხს მისი მწყობრი და ხანგრძლივი მუშაობისათვის.

და რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია: როცა საწარმოს ტექნიკური განახლების, ეკონომიკური დამოუკიდებლობის ყველაზე რთულ საკითხებს ამუშავებდა, ხელმძღვანელი ერთი წუთითაც არ ივიწყებდა ერთიანების მშრომელთა საარსებო საყოფაცხოვრებო საჭიროებებს. ადმინისტრაცია თანაბარი პასუხისმგებლობის გრძნობით წყვეტდა საკითხებს, რომლებიც ეხებოდა რობოტ-მანიპულატორების გამოშვებაზე გადასვლას და ახალი საცხოვრებელი სახლის ვადამდე გადაცემის, სასუქი მეურნეობის, საკუთარი საფუტკრისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საამქროს ორგანიზაციას, რომელიც აერთიანებს საზოგადოებრივი კვების ყველა საწარმოს, დასვენების ბაზას, პროფილაქტორიუმს, არემონტებს ბინებს, აშენებს გარაჟებსა და საბაღე სახლებს და სხვა.

ასეთი დირექტორები ბევრი გვყავს და კიდევ უფრო მეტი გვეყოლება. მათ წარმოაჩენს დრო — გარდაქმნის დრო, როდესაც ყოველ შრომითს კოლექტივს შეეძლება აირჩიოს ღირსეული ხელმძღვანელი.

ეკონომიკის მართვის რეფორმა, როგორც ხაზგასმით აღინიშნა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის ივნისის პლენუმზე, მილიონობით ადამიანის ინტერესებს ეხება, ინიციატივისა და მოქმედებისათვის მოუწოდებს მათ. ამიტომ, როდესაც ამა თუ იმ ნაბიჯს დგამს, თითოეული ხელმძღვანელი მოვალეა იფიქროს იმაზე, თუ რა გავლენას მოახდენს ეს ნაბიჯი კოლექტივის, ცალკეული ადამიანის, ქვეყნის ცხოვრებაში. მთლიანად კი სწორედ ეს არის მილიონთა ინტერესები. სოციალური ინტერესები, რომელთა გულისთვისაც მოვახდინეთ რევოლუცია.

ᲕᲘᲪᲮᲝᲕᲠᲝᲗ ᲡᲘᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲔᲑᲘᲗ

Მ. ᲒᲝᲜᲩᲐᲠᲘ,
მწერალი, ლენინური პრემიის ლაურეატი, უკრაინის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

▼▼

რა უნდა იყოს ადამიანისათვის უფრო ჰუმანური, უფრო ღირსეული, ვიდრე ამ კანონებით ცხოვრება? კაცობრიობის ყველა ცივილიზაცია საუკუნეების მანძილზე ეძიებდა, პოულობდა, ზოგჯერ კარგავდა, შემდეგ კვლავ ჰპოვებდა, როგორც დროშას, ამ ჭეშმარიტად უმაღლეს სულისკვეთებას.

პარტიის XXVII ყრილობამ, შემდგომ კი ცენტრალური კომიტეტის იანვრისა და ივნისის პლენუმებმა, განახლეს რა ცხოვრების მომწიფებული პრობლემები, ლენინური გაბედულებით, ჭეშმარიტი რევოლუციური მგზნებარებით დასახეს საერთო განახლების, შემოქმედებითი გარდაქმნის გზები. და ქვეყნის მრავალრიცხოვანი — დიდი და პატარა — ხალხების წინაშე გადაიშალა დემოკრატიზაციის, საჯაროობის სივრცეები, კეთილსინდისიერი, პატიოსანი შრომის ატმოსფერო, სადაც მუდამ უნდა მეფობდეს სამართლე, ნდობა, ადამიანის ღირსებისადმი პატივისცემა.

მწერალს არ შეუძლია არ ილაპარაკოს მტკივნეულ საკითხებზე, არ ჩაერიოს ჩვენი საზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროში ისევე, როგორც თავისი ქვეყნის ყველა პატიოსანი მოქალაქე, იგი მწვავედ განიცდის ხალხის ტკივილს, შემფოთებას ბაიკალის, ჩრდილოეთის მდინარეების ბედის, არალის ზღვის, დნეპრ-დონბასის არხის საკმაოდ საეჭვო, უფრო სწორად აბსურდული პროექტის გამო, რომელიც, მართალია დამტკიცებული არ არის, მაგრამ მძლავრი მანქანები იქ უკვე ასახიჩრებენ მიწებს, ვინაიდან უწყებრივი მოღვაწენი მიეჩვევნენ არავის გაუწიონ ანგარიში, არ დაელოდონ გადაწყვეტილებას...

ასე მოხდა უძველეს ჩიგირინშიც — პოლონეთის შლიახტის წინაღმდეგ უკრაინელი ხალხის ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ომის ეპოქის, გეტმანთა დედაქალაქში, სადაც ხალხის ნებით, ბოგდან ხმელნიცკის წინამძღოლობით დაგვირგვინდა რუსეთთან უკრაინის შეერთების ისტორიული აქტი. დნეპრზე გაშენებულ ამ ნაკრძალ ქალაქში გადაწყდა აეშენებინათ მძლავრი ელექტროსადგური, რომელიც ქვანახშირით იმუშავებდა, მაგრამ სათბობი ახლო არსად აღმოჩნდა, შემოტანა კი ეკონომიკურად წამგებიანი იყო. რაღას იზამდნენ, გადაწყვიტეს პროექტი სასწრაფოდ შეეცვალათ მაზუთზე მომუშავე სადგურით. გახიზნეს ხალხი, გააჩაღეს მუშაობა, ქარს გაატანეს დიდძალი სახელმწიფო ფული.

და უცებ ცნობილი გახდა, რომ დაუდევრობა გამოიჩინეს: რომ კრემენჩუგის ნავთობის ქარხნიდან მაზუთი ზამთრობით მილებით ვერ წამოვიდოდა. მაგრამ არც ამის შემდეგ დამშვიდდნენ თავგამოდებული პროექტირები, არ მოსავენეს ადამიანებისათვის ძვირფასი ჩიგირინი. მორიგი ჩავარდნის შემდეგ ჩიგირინის ნაკრძალში მჭიდროდ დასახლებულ რაიონში ატომური ელექტროსადგურის მშენებლობა წამოიწყეს. და თუმცა ჩიგირინის ატომური ელექტროსადგურის პროექტი ჯერ კიდევ არ არის დამტკიცებული და უკრაინელი მეცნიერებიც წინააღმდეგი არიან, მშენებლებმა მაინც გააჩაღეს მუშაობა.

უკვე მრავალი წელია, რაც სხვადასხვა დონეზე გაუთავებლად მსჯელობენ იმის შესახებ, რომ საჭიროა ჩერნიგოვის ოლქში გადაარჩინონ ცნობილი კაჩნოვკა. ეს უნიკალური კუთხე დაკავშირებულია გოგოლისა და გლინკას, შევჩენკოსა და რეპინის, კაცობრიობის სხვა გენიოსების სახელებთან. 1981 წელს რესპუბლიკის მთავრობამ აქ სახელმწიფო ისტორიულ-კულტურული ნაკრძალის შექმნა გამოაცხადა, მაგრამ ჯერ-ჯერობით კაჩნოვკაში მხოლოდ ეთიოდე კაცი მუშაობს.

დღემდე არ არსებობს კომპლექსის რეკონსტრუქციის დეტალური გეგმაც კი. იქაურობა სულ უფრო ჩანაგდება.

კულტურის ბრაკონიერი, ბუნების ბრაკონიერი — ეს, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ რეალობაა. იგი ძალმომრეობის ნაყოფია. სინდისი და საჯაროობა მისთვის მიუღებელია.

ჩინოვნიკების გარკვეულ ნაწილს თავისი ფსიქოლოგია ჩამოუყალიბდა — ველური, მაგრამ აზროვნების რეალური სტერეოტიპი, რომლის თანახმადაც მიაჩნიათ, თითქოს რაც უფრო მეტად გამოიჩენენ ეროვნული ისტორიისა და კულტურის, ძეგლებისადმი, მშობლიური ენისადმი აგდებულ დამოკიდებულებას, მით უფრო უკეთ დაამტკიცებენ თავიანთ „მართლმორწმუნეობას", უფრო მეტი თავგამოდებით აჩვენებენ სამსახურებრივ ორთოდოქსალობას.

საზოგადოებრივი აზრისადმი უპატიცემულობას, უძრაობას, ყოველგვარი ფორმის ბიუროკრატიზმს, ბუნებისადმი, კულტურისადმი, ხალხის ენისადმი ბრაკონიერულ დამოკიდებულებას — ყველა ამ საზიზღარ მოვლენას, იმედი გვაქვს, აუცილებლად წალეკავს გარდაქმნის მძლავრი ტალღები.

კაცობრიობის მთელი ისტორიის მანძილზე სიკეთისა და ბოროტების ძალები ერთმანეთს ებრძვიან, და ლიტერატურა მოწოდებულია, რათა მთელი მისი დრამატიზმით ასახოს ეს მარადიული ურთიერთწინააღმდეგობა. თუ ჩემს თავზე ვილაპარაკებ, პირადად მე ყოველთვის მსურდა ჩემს შემოქმედებაში შემექმნა იმათი მართალი მხატვრული სახეები, ვინც ჩვენთვის ძვირფასია, ვინც ჩვენს აღტაცებას იწვევს, სხვებს აღანთებს უკეთ ცხოვრებისა და მუშაობისათვის.

ვნახე ასეთი ადამიანები ფრონტზე — და მაშინ იშვა „მედროშეანი"; ვნახე ისინი შრომაში ჩვენს ველებში — და მაშინ გაჩნდა „ტროლეა"; პლანეტის შორეულ გზებზე შევხვდი მეგობარ თანამემამულეებს — დაიბადა „შენი განთიადი". კეთილსინდისიერ ადამიანებს შევხვდი აგრეთვე რომან „ტაძარზე" მუშაობის დროსაც, რომელიც მიმდინარე წელს მოსკოვში ორ გამოცემად გამოვიდა. ჩვენ მთელი გულით აღვიქვამთ გარდაქმნას, საზოგადოების დემოკრატიზაციას, საჯაროობის გაფართოებას. ამ მიზნით ერთობლივად ვიშრომებთ, ვინაიდან ეს არის ჩვენი ცხოვრების უმაღლესი სამართლიანობა და ჰუმანიზმი.

ᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲐᲜᲗᲔᲛᲣᲚ დონბასელ მეშახტეთა შორის ერთ-ერთი მოწინავეა ა. ზასიადკოს სახელობის შახტის ბრიგადის ხელმძღვანელი Გ. ᲛᲐᲜᲔᲙᲘᲜᲘ. იგი არჩეულია უკრაინის სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად, არის სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი.
ᲡᲣᲠᲐᲗᲗᲖᲔ: ი. მანეკინი.

ᲚᲕᲝᲕᲘᲡ გაერთიანება „ელექტრონი" მესამე თაობის ფერადი ტელევიზორების მწარმოებელი დარგის მეთაური საწარმოა. ამ ფოტოზე აღბეჭდილია გაერთიანების ტექნიკური კონტროლის განყოფილების უფროსი კონტროლიორი ბ. ᲑᲐᲠᲗᲝᲚᲔᲕᲘᲩᲘ, რომელიც ფერადი ტელევიზორების მორიგ პარტიას წარუდგენს სახმიღებას.

ᲛᲓᲘᲓᲐᲠᲘ რევოლუციური, საბრძოლო და შრომითი ტრადიციები აქვს უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის დედაქალაქს კიევს. აქაურ მშრომელებს, რომლებიც ამჟამად რესპუბლიკაში მიმდინარე რევოლუციური გარდაქმნებისათვის ბრძოლის ავანგარდში არიან, მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ ქვეყნის საწარმოო, სამეცნიერო-ტექნიკური და კულტურული პოტენციალის განმტკიცებაში.

• • •

ᲡᲣᲠᲐᲗᲖᲔ: ოქტომბრის რევოლუციის მოედანი.

Ი. ᲛᲝᲡᲔᲜᲖᲣᲜᲘᲙᲘᲡᲐ და Ა. ᲙᲝᲓᲣᲑᲐᲜᲘᲡ ფოტო. (საკადრი).

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ—ᲨᲒᲠᲐᲘᲜᲐᲡ, ᲨᲒᲠᲐᲘᲜᲐ—ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ

● **ᲝᲓᲘᲗᲓᲐᲜᲔᲕᲔ** ცხოვრებისა და საქმიანობის მრავალ დარგში მჭიდრო მეგობრული ურთიერთობა აკავშირებდათ ქართველ და უკრაინელ ხალხებს. უკრაინაში პოვა საამედო თავშესაფარი და სამუდამო განსასვენებელი დავით გურამიშვილმა. საქართველომ ღვიძლი შვილივით მიიღო და შეითვისა, მერე კი თავის მიწას მიაბარა ლესია უკრაინკა... შორეულ ისტორიულ წარსულში აქვს ფესვები გადგმული ამ მეგობრობას.

● **ᲘᲒᲘ** კიდევ უფრო განმტკიცდა და გამრავალფეროვნდა საბჭოთა პერიოდში. ჭირსა თუ ლხინში ერთმანეთს მხარში ედგნენ და უდგანან მახარაძელები და გენიჩესკელები, ზუგდიდელები და ტალალაევკელები, ამ ორი რესპუბლიკის სხვა მრავალი ქალაქისა თუ რაიონის მშრომელები. ეს მეგობრობა და, საერთოდ, სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესისათვის საოცრად დამახასიათებელი თანადგომა და დახმარება კარგად გამოიკვეთა თუნდაც ჩერნობილის ტრაგედიის დროს, როდესაც საქართველომ კიდევ ერთხელ ფრთოდ გაუღო გულისა და სახლის კარი უკრაინელ მეგობრებს.

● **ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲔᲚᲔᲑᲘᲡ** შეძრა წლეულს საქართველოში სტიქიით დატრიალებულმა უბედურებამ. ძმური დახმარების ხელი გამოგვიწოდეს ქალაქ კიევის, დონეცკის, პოლტავის, ხერსონის, ვინიცის, ივანო-ფრანკოვსკის, ჟიტომირის, ხმელნიცკის, ჩერნიგოვის და სხვა ქალაქებისა თუ ოლქების მშრომელებმა, სრულიად უკრაინამ, ცალკეულმა ადამიანებმა. აი თუნდაც ერთი ბოლოდროინდელი ცნობა: მწერალმა ანატოლი დავიდოვმა მისი მოთხრობების კრებულისათვის მინიჭებული ლესია უკრაინკას სახელობის პრემია საქართველოს სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებულთა ფონდში გადმორიცხა.

● **ᲡᲣᲚ** უფრო მტკიცდება ლიტერატურული და კულტურული თანამშრომლობა. მარტო ამ ბოლო წლების მანძილზე საქართველოში ითარგმნა და გამოიცა ბ. ბაჟანის, ვ. კოროტიჩის, ვ. ნესტაიკოს, ვ. ბოიკოს, ო. გონჩარის, ბ. ოლეინიკის, მ. პარხომენკოს, პ. ტიჩინას, მ. რილსკის და სხვათა ნაწარმოებები.

● **ᲗᲐᲕᲘᲡ** მხრივ ამავე პერიოდში უკრაინელები მშობლიურ ენაზე გაიცნენ გ. აბაშიძის, ა. ბელიაშვილის, ნ. დუმბაძის, დ. გურამიშვილის, ე. მაღრაძის, გ. ფანჯიკიძის, ა. სულაკაურის, გ. ტაბიძის, რ. ჩილაჩავას და სხვათა შემოქმედებას.

● **ᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲐ** ეკონომიკური თანამშრომლობაც. უკრაინიდან ვღებულობთ ცემენტს, გათბობის რადიატორებს, სამშენებლო მინას, ლინოლეუმს, კერამიკულ და აზბესცემენტის მილებს, აბაზანებს, სანტექნიკის ნაწარმს, არმატურას, ტუმბოებს, ავტოსატვირთველებს, ინსტრუმენტებს, ელსაკავტორებს, ამწეებს, კონვეიერებს და სხვ.

● **ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲓᲐᲜ** უკრაინაში კი იგზავნება სარკირთო ავტომანქანები და ავტომისაბმელები, ელექტროშტამბელსაწყობები, კომკერა ამწეები, სამთო ელმავლები, ტრანსფორმატორები, ამწეთა ელექტროძრავები, საღებავზები, ელექტროორიკები, ლითონსაჭრელი ჩარხები, ინსტრუმენტები და სხვა ნაწარმი.

ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠ ᲡᲝᲡᲘᲣᲠᲐ

ᲒᲕᲘᲧᲕᲐᲠᲓᲔᲡ ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲐ

გვიყვარდეს უკრაინა, გვიყვარდეს იგი მზისებრ,
როგორაც ვეტრფით ქვეყნად ქარს, ბალახსა და წყალს;
ხომ გვიყვარს ბედნიერი ლხინში, გვიყვარდეს ისე
მაშინაც როცა უჭირს, უსასოობის ჟამს!

გვიყვარდეს უკრაინა, ცხადში თუ ძილში — მარად,
ალუბლის თეთრი თოვა სისპეტაკეს რომ ჰფენს,
რა წარმტაცია მხარე მუდამ სამოთხის დარი,
ეს ენა არის მისი თუ იადონი სტვენს.

საუკუნეთა გზაზე ჰყვავის ედემის ბაღი,
მოძმე ხალხს შორის ისიც წარბშეუხრელად დგას,
ტრფობა მიაგე გულით სამშობლოს გულის ძახილს,
შენ დაუმტკიცე საქმით, სიტყვა, თუკიღა თქვა.

ისაა ერთადერთი მთელს დუნიაზე ჩვენთვის,
ვინაც ჯადოქრნილ, უურეცს ლაჟვარდში ცურავს სულ,
ის გადაეწნა ძეწნებს, მთიებს, თვალი რომ ელტვის,
მკერდში ძალუმი ფეთქვით ფრთხილად ჩაუწნავს გულს.

შენივთებია ყვავილს და მოჟღურტულე ფრთოსნებს,
სიმღერებსა და ფიქრებს ყოველ ცისმარე დღე,
გოგო-ბიჭების ღიმილს, თვალებს, სინათლით მოსილს
და მომრიალე დროშებს, ცეცხლის ფერების მჩენს...

შვენის უქრობი, უცხო მაყვლოვანების ფერი,
მუხნართა ბილიკებზე ბინა დაუდეგს მას,
სუნთქავს საყვირის ხმებად, დნიპროს უკვდავი ჩქერით,
და იმ მეწამულ ღრუბლით, რომ შეხიზნია კაცს.

მოგონებებით ცოცხლობს, იმ სატევრებით, რიოაც
ხაოსფერმუნდირიანს მზე დაუნთელდა მტერს...
გაუმაისდა ისევ და სხივმოსილი მიწა
გზას აჩიარა კვლავაც უდიადესს და ვრცელს.

ბიჭო, ღიმილი შენი, დროდადრო ცრემლთა დენაც
ამ მიწის ნილხვედრია, ვიდრემდე გული ძგერს,
ბევრიც გეწადოს სხვა ერს ვერ შეიყვარებ, ვერა
თუ უკრაინას შენსას ვერ შეიყვარებ ჯერ.

გოგონავ, მშვენიერო, პირველ ყოვლისა სწორედ,
სამშობლოს ზეცას უნდა ეტრფოდე ყოველ წამს;
სატრფოზე უწინ იმას უნდა ელტვოდე, თორემ
ისე მიჯნურიც შენი ვერ შეგიყვარებს, მწამს...

გვიყვარდეს უკრაინა ბრძოლით და გარჯით ბრძნულით,
როგორც სიმღერა დილის, თვალს რომ უსწორებს მზეს,
გვიყვარდეს უკრაინა მთელის სულით და გულით
და საუკუნოდ მაშინ მასთან დავრჩებით ჩვენც.

უკრაინულიდან თარგმნა ᲐᲛᲘᲠᲐᲜ ᲐᲡᲐᲜᲘᲫᲔ.

ᲡᲚᲐᲕᲣᲢᲘᲩᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲔᲔᲑᲘ

ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲐᲨᲘ, დნეპრის ნაპირებთან, აღმოვჩნდით... საქართველოს ცენტრში. საქმე ის არის, რომ სლავუტიჩი — ქალაქში, რომელიც ჩერნობილის ატომური ელექტროსადგურის ენერგეტიკოსებისათვის შენდება, შეეჩვევნენ იმ რესპუბლიკების სახელი უწოდონ ახლად დაბადებულ მიკრორაიონებს, სადაც მშენებლებიც აშენებენ, მაგალითად, ტყეში დნეპრის მახლობლად ერთმანეთის მეზობლად მდებარეობს რვა მაკავშირე რესპუბლიკა — რუსეთის ფედერაცია და უკრაინა, ლატვა, ლატვია და ესტონეთი, საქართველო, აზერბაიჯანი და სომხეთი.

„საქართველოს" გვაცნობს „თბილისაქალაქმშენის" ერთ-ერთ სახლთსაშენებელ კომბინატთან შექმნილი „სლავუტიჩმშენის" ნაკადის უფროსი გ. შიხაშვილი:

— ჩვენი კომპლექსის პირველი რიგი, რომელსაც მომდინარე წლის დამლევამდე ჩავაბარებთ, — ეს არის დაახლოებით 9,5 ათასი კვადრატული მეტრი საერთო ფართობის შვიდი ხუთსართულიანი სახლი. ჩრდილოეთ უკრაინის კლიმატის თავისებურების გასათვალისწინებელად, თბილისში სახლთსაშენებელ კომბინატში მოუწიათ გადაეკეთებინათ მსხვილი ფილების გამშვებისათვის განკუთვნილი მოწყობილობის ნაწილი. ბინების ინტერიერში ფართოდ გამოიყენება კერამიკული ფილები, მაღალხარისხოვანი შპალერი. იატაკი ყველა ოთახსა და ჰოლში პარკეტისაა. აქ უკვე იყვნენ მომავალი ახალმოსახლეები და კმაყოფილი დარჩნენ.

უკრაინაში ჩამოვიდა დაახლოებთ ორასი მშენებელი თბილისიდან და ქუთაისიდან, საქართველოს მთიანი და ზღვისპირა რაიონებიდან. მემონტაჟეები შ. ზარიძე, ტ. ბურჯანიძე, მეამწე ა. გუჩაშვილი. მოკავშირე რესპუბლიკების წარმომადგენელ შრომითს კოლექტივებს შორის გაშლილი მეჯიბრეობის შედეგების მიხედვით დაჯილდოვდნენ უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭოს, უკრაინის პროფსაბჭოს და უკრაინის ალკ ცენტრალური კომიტეტის სპპირო სიგელებითა და ვიმპელებით.

— ყველა ერთი ოჯახივით ცხოვრობს, სხვისი ჭირი არ არსებობს, — თქვა მძღოლმა გ. მშვიდობაძემ. — მახსოვს, თუ როგორ მოვიდა სლავუტიჩში ცხობა საქართველოში მომხდარი სტიქიური უბედურების შესახებ. მრავალ ჩვენგანს სტიქიით დაზარალებულ რაიონებში ჰყავს ნათესავები, მეგობრები. მაგრამ ჩვენ მტკიცედ გვწამდა, რომ ქვეყანა მათ გაჭირვებაში არ მიატოვებდა. სანამ არ ჩავაბარებთ ქალაქს, ახალმოსახლეებს, შინ არ გავემგზავრებით.

მომდინარე წლის დამლევისათვის 150 ათასი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი გადაეცემა საეკსპლოატაციოდ სლავუტიჩში, ქალაქი უმაგალითოდ მოკლე ვადაში უნდა აშენდეს. ამას ხმარდება ინტერნაციონალური კოლექტივის მეცადინეობა. მისი შრომით იბადება ქალაქი ტყეში, საბჭოთა ქვეყნის ხალხების მეგობრობის კიდევ ერთი დიდებული ძეგლი.

ᲐᲦᲕᲖᲐᲠᲓᲝᲗ ᲦᲘᲠᲡᲔᲣᲚᲘ ᲪᲕᲚᲐ

ᲠᲝᲪᲐ სამუშაო ცვლაში მივდივარ, ყოველთვის არსენალელთა — ჩვენი ქარხნის მუშათა ძეგლთან მიწევს ხოლმე გავლა. ბოლშევიკების ხელმძღვანელობით ისინი იბრძოდნენ კიევსა და უკრაინაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისათვის. იმ შორეული დროიდან ქარხნის კედლებს ჯერ კიდევ შემორჩენია ტყვიებისა და ნამსხვრევების კვალი. ეს ჩვენი წმინდა რელიკვია, კოლექტივის რევოლუციური დიდების სიმბოლოა. მათ რომ შევყურებ, ჩემს თავზე, ჩემს ახალგაზრდა ცვლაზე ვფიქრობ.

მთელი ჩემი ცხოვრება „არსენალთან" არის დაკავშირებული. სამოცი წელი შევწირე მშობლიურ ქარხანას. აქ მუშაობდნენ მჭედლებად ჩემი მამა-ბიძები. სამოქალაქო ომის წლებში მათ მჭედლის ოსტატობის ნაცვლად შაშხანები აიღეს და საბჭოთა სამშობლოს იცავდნენ.

ბავშვობიდანვე ვოცნებობდით ქარხანაზე, რომელსაც მდიდარი ისტორია და შესანიშნავი ტრადიციები აქვს. ჩვენი დინასტიის ოცზე მეტმა წარმომადგენელმა დაუკავშირა თავისი ბედი „არსენალს", ამჟამად უფროსთა საქმეს ახალგაზრდობა განაგრძობს.

დიდი ხანია, რაც დასვენების უფლება მოვიპოვე. მაგრამ გადავწყვიტე საწარმოში დავრჩე: სანამ ძალა შემწევს, ახალგაზრდობასთან ვიმუშავებ. ახლა ისეთი დროა, გულხელაკრეფილი ვერ დაჯდები. ბევრი ჩემი ნაშეგირდალით ვამაყობ, მახარებს ზეინკლის ვასილ ალექსეევიჩოსა და ბორის სოვაკოვის, საამქროს უფროსის ლოგინოვის, სხვა ყოფილ შეგირდთა წარმატებები. მაგრამ, გულახდილად რომ ვთქვა, ცოტა როდი შემხვედრია საწყენიც. ბოლო დროს ქარხანას აკრიტიკებენ სერიოზული შეფერხებებისათვის. შრომის ორგანიზაციაში, ტექნოლოგიაში, კადრების აღზრდასა და მომზადებაში თავს იჩენს ხარვეზები.

განსაკუთრებით მაწუხებს, რომ ზოგიერთი ახალგაზრდა პასიურობს და სხვის ქმაყოფილ ყოფნას არჩევს. ისინი ელიან, თუ როდის და ვინ აღმოფხვრის მათ მაგივრად უწესრიგობას წარმოებაში, მოაგვარებს მათი დასვენების საკითხს.

ძვირად გვიჯდება წარსული შეცდომების გამოსწორება. ჩემი აზრით, ახლანდელი გარდაქმნა — ეს უპირატესად ახალგაზრდობისათვის ბრძოლაა. ქარხნის კომუნისტები, ყველაზე გამოცდილი დამრიგებლები ფ. კუშჩენკო, ნ. ლასტოვსკი, ვ. ჭკილი, და სხვები ახალგაზრდებს მარტო თავიანთ მდიდარ გამოცდილებას კი არ უზიარებენ, არამედ ასწავლიან კიდეც, თუ როგორ უნდა იცხოვრონ ღირსეულად, განიწმინდონ გულგრძნობისაგან, ეგოიზმისაგან, ინგარებისაგან. პარტორგანიზაციის ინიციატივით მოეწყო მუშათა შეხვედრები პედაგოგებთან, ახალგაზრდა წარმოების მუშაკებთან და მშობლებთან. ვეტერანები ახალგაზდებს გულახდილად ესაუბრებიან ხოლმე ქარხნის რევოლუციური, საბრძოლო და შრომითი დიდების მუზეუმში.

მომაჩნია, რომ ჩვენ უფრო მეტად უნდ

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ ხოვლენა ■ კომენტარი

„...მთელი ჩემი ცხოვრების გზაზე წინ მიმიძღოდა ადამიანებისადმი სიყვარული“ — ქართული ლიტერატურის კლასიკოსის დავით კლდიაშვილის ეს სიტყვები ლაიტმოტივად გასდევს მთელ მის შემოქმედებას. და ხალხიც ამგვარივე სიყვარულით უპასუხებს მას.

ყოველწლიურად, ტრადიციისამებრ

მწერლის მშობლიური თერჯოლის რაიონი საზეიმოდ აღნიშნავს მისი დაბადების თარიღს. წლეულს მწერლის დაბადების 125 წლისთავია. ამ მოვლენას რაიონმა მთელი რიგი ღონისძიებები მიუძღვნა. საიუბილეო დღეები დაგეგრგვინდება საღამოთი, რომელიც ხვალ თერჯოლაში, კინოთეატრ „გამარჯვებაში“ გაიმართება.

▼▼

დიდი ოქტომბრის სადღესასწაულო დღეებში თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე გამოვა კინოსტუდია „ქართულ ფილმში“ შექმნილი ნაწარმოები

„ხარება და გოგია“

როგორც დამდგმელი რეჟისორი გიორგი შენგელაია ამბობს, ფილმის ისტორიულ-სათავგადასავლო ჟანრი ყველაზე უპრიანია ხალხური ლეგენდის სულისკვეთების გადმოსაცემად. ფილმის ავტორების აზრით, ხალხის სული თავისუფალია და ამაყი, დაუმორჩილებელი სულისანი არიან სახალხო გმირებიც, და, ალბათ, სწორედ მათ განეკუთვნებათ ხარება და გოგია და მათი თანამებრძოლები.

▼▼

გუშინ თბილისის ჟურნალისტის სახლში (ერეკლეს მოედანი, № 3) გაიხსნა დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი ფოტოგამოფენა, რომელზეც მრავალი საინტერესო ნამუშევარია ექსპონირებული.

გამოფენა მრავალფეროვანია თემატურადაც და ჟანრობრივადაც.

„კომუნისტის“ საკუთარი კორესპონდენტების და საქინფორმის მასალები რუბრიკისათვის მოამზადა **რ. მუხიგულაშვილმა.**

საგანგებო შემთხვევა

მექრთამე აღმასკომში

წლეულს 5 ოქტომბერს ქ. თბილისის 26 კომისრის რაისაბჭოს აღმასკომის არქიტექტურის განყოფილების მუშაკი, 1946 წელს დაბადებული ვახტანგ ალექსანდრეს ძე ბეგიაშვილი ამხილეს მექრთამეობაში.

„კომუნისტის“ კორესპონდენტმა ქალაქ თბილისის პროკურორს, იუსტიციის უფროს მრჩეველს **თამაზ ტუღუშს** სთხოვა განემარტა ეს ფაქტი.

— ბევრი დაიწერა და ითქვა, მიღებულია საკანონმდებლო აქტები, დაისახა მთელი რიგი ღონისძიებები, — თქვა მან, — მაგრამ არა და არ დაადგა საშველი ისეთი აქტუალური საკითხის მოგვარებას, როგორიც არის მოქალაქეთა საჩივრებისა და განცხადებების დროული და ობიექტური განხილვა და გადაწყვეტა. ზოგიერთ დაწესებულებასა და ორგანიზაციაში ჯერ კიდევ შეინიშნება მოქალაქეთა განცხადებების შესწავლისადმი ფორმალური, ბიუროკრატიული დამოკიდებულება და საქმის გაჭიანურება, რასაც ზოგ შემთხვევაში საფუძვლად ანგარება უდევს.

მკითხველი, ალბათ, უნებლიეთ დასვამს კითხვას, რატომ ხდება ასე?.

კითხვა სავსებით ლოგიკურია და მისი პასუხი უნდა ეძიოთ საქმისადმი ორგანიზაციების იმ ხელმძღვანელი მუშაკების ფორმალურ და ზერელე მიდგომაში, რომლებიც მათთვის დაკისრებულ სამსახურებრივ მოვალეობას ცუდად ასრულებენ, ანგარებითს ზრახვებს შეუპყრია.

ჯერ კიდევ 1985 წელს თბილისში უშაკოვის ქუჩა №46-ში მცხოვრებმა გიორგი პეტრეს ძე დემეტრაშვილმა, რომლის ოჯახი შვიდი სულისაგან შედგება და უკავია 18 კვადრატული მეტრი ფართობის ერთი ოთახი საერთო სათავსით, მიმართა თბილისის 26 კომისრის რაისაბჭოს აღმასკომის არქიტექტორის განყოფილების ინჟინერ-არქიტექტორ რ. ვახტანგ ალექსანდრეს ძე ბეგიაშვილს, დაერთო ნება გაფართოების მიზნით მიეშენებინა ერთი ოთახი თავისი სათავსით, რაზეც კატეგორიული უარი მიიღო. საკითხის გადაწყვეტა გაჭიანურდა 1987 წლის 25 სექტემბრამდე. 25 სექტემბერს კი, როდესაც გ. დემეტრაშვილმა რაიაღმასკომში რიგით მესამე განცხადება და საჭირო საბუთები წარადგინა, მოთმინებადაკარგულმა ვ. ბეგიაშვილმა უთხრა: „მე შენი ქაღალდები კი არ მჭირდება, არამედ...“, და იგი სამი დღის შემდეგ დაიბარა. აი 28 სექტემბერს კი ვ. ბეგიაშვილმა ინვალიდ პენსიონერ მოქალაქე გ. დემეტრაშვილს 7000 მანეთი მოსთხოვა. მაგრამ, წაიწყდა რა წინააღმდეგობას, დიდი ვაჭრობის შემდეგ 3000 მანეთს დასთანხმდა და თან მბრძანებელური კილოთი უთხრა, „ძაგ თანხას კაპიკი არ დააკლდება, ეგ ფული მარტო ჩემი კი არ არის, უფროსსაც უნდა მივცეო“.

თანახმად წინასწარი მოლაპარაკებისა, 5 ოქტომბერს გ. დემეტრაშვილმა მიიტანა ფული და ვ. ბეგიაშვილის მითითებით რაისაბჭოს აღმასკომის წინ მდგომი ავტომანქანის („გაზ 24“ ც — 35-69 გა) საბარგულში ჩადო. ამავე მანქანით ჩავიდა იგი ზნაურის რაიონს მშობლიურ სოფელ ავნევში და შესანახად მიაბარა მამიდაშვილს ზურაბ ნიკოლოზის ძე გასიევს, უკან დაბრუნებისას ვ. ბეგიაშვილი შინაგან საქმეთა სამინისტროს მუშაკებმა დაიკავეს.

აღნიშნულ ფაქტთან დაკავშირებით თბილისის პროკურატურაში 1987 წლის 6 ოქტომბერს აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე ვ. ა. ბეგიაშვილის მიმართ საქართველოს სსრ სსკ 189-ე მუხლის მეორე ნაწილით. წინასწარი გამძიაება დაეკალა პროკურატურის საგამძიებო განყოფილების უფროსის მოადგილეს, იუსტიციის მრჩეველს გივი ჭავჭანიძეს.

საყურადღებოა, რომ ჯერ კიდე ვ. ბეგიაშვილის დაპატიმრებამდე არაერთი საჩივარი იყო შესული მისი უკანონო მოქმედების შესახებ. გიგზავნა მასალები 26 კომისრის სახელობის რაიონის პროკურატურაში ქრთამის გამოძალვის ფაქტის გამო, მაგრამ რატომღაც ყველა მათგანი ურეაგირებოდ რჩებოდა. ჩვენ ახლა ვიკვლევთ ასეთი „უყურადღებობის“ მიზეზებს.

შემოწმებამ უკვე ცხადყო, რომ 26 კომისრის რაისაბჭოს აღმასკომში მოქალაქეთა საჩივრების შესწავლა-გადაწყვეტა ხდებოდა კანონის უხეში დარღვევით, უსაფუძვლოდ აჭიანურებდნენ საქმეს და იღებდნენ არასწორ გადაწყვეტილებებს. ამ საკითხს ამჟამად გამოძიება ამოწმებს.

რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე აკაკი გონგლაძე, მისი მოადგილე უშანგ ბეგიაშვილი და რაიონის არქიტექტურის განყოფილების გამგე თენგიზ ადამია განთავისუფლებული არიან თანამდებობიდან.

ქ. თბილისის პროკურატურამ 1987 წლის 21 ოქტომბრის კოლეგიის გაფართოებულ სხდომაზე იმსჯელა 26 კომისრის რაიონის პროკურორის ვაჟა კელეურიძის და მისი თანაშემწის მზია ლომაზოშვილის მიერ ვ. ბეგიაშვილის მასალების შემოწმების დროს დაშვებულ ხარვეზებზე და მათ მკაცრი დისციპლინური სასჯელი დაედოთ. ხსენებული მასალები ამოღებულია რაიპროკურატურის წარმოებიდან და გაუერთიანდა ვ. ბეგიაშვილის ძირითად საქმეს.

ქალაქ თბილისის პროკურატურა ყველაფერს იღონებს, რათა ამხილოს დამნაშავე პირები და საკადრისად მიუზღას მათ.

ამინდი

ფრთხილად, ავდარია!

ამ დღეებში თბილისში ხან წვიმს, ხან თოვს. ამინდის ჭირვეულობამ, რა თქმა უნდა, საზრუნავი მოუმატა მძღოლებსა და ქვეითებს, აგრეთვე იმათ, ვინც პასუხს აგებს საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოებისათვის. რა მდგომარეობაა ახლა რესპუბლიკის დედაქალაქისა და სხვა რეგიონების ავტომაგისტრალებზე; საქინფორმის კორესპონდენტის ამ კითხვას უპასუხებენ:

რ. ნაჰუტებია, თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის შინაგან საქმეთა სამმართველოს სახელმწიფო ავტოინსპექციის განყოფილების საგზაო-საპატრულო სამსახურის ქვეგანყოფის მეთაურის მოადგილე:

— ავდარი, ჩვეულებრივ, ანელოებს მოძრაობის საშუალო სიჩქარეს, რის გამოც ბევრგან იხერგება გზა. ამიტომ დავრაზმეთ პირადი შემადგენლობა ტრანსპორტის ნაკადის მოსაწესრიგებლად. რაც შეეხება გზის საფარს, თუ საჭირო გახდა, მარილსა და ინერტულ მასალებს მოვაყრით. ჯერჯერობით ეს მხოლოდ წყნეთის გზატკეცილზე გახდა საჭირო.

ამ დღეებში ხილვადობა ხშირი ნისლის გამო შეზღუდულია, რაც მძღოლების გაძლიერებულ ყურადღებას მოითხოვს. სამწუხაროდ, ამ მიზეზით გელოვანის მოედანზე უკვე შეეჯახა ერთმანეთს ექსკავატორი და „ჟიგული“. ბედად, მსხვერპლი არ ყოფილა.

დ. ფოფკოლაური, საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო ავტოინსპექციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე:

— 29 ოქტომბერს პრაქტიკულად ყველა ძირითადი მაგისტრალი მოქმედებდა. მაგრამ საქართველოს სამხედრო გზაზე აკრძალულია ავტობუსებისა და ტრაილერების მოძრაობა, მსუბუქ ავტომანქანებს აქ მოძრაობა შეუძლიათ მხოლოდ ჯაჭვებით. ანალოგიური მოთხოვნები აქვთ წაყენებული მძღოლებს, რომლებიც ერწოს უღელტეხილთან, თბილისბოგდანოვკის და ბედიან-წალკის გზებით მიმდიან. რიკოთის უღელტეხილი ღიაა, მაგრამ გვირაბში დილიდანვე ჩაქრა სინათლე.

თ. მაჩაბლიშვილი, რესპუბლიკის საავტომობილო გზების სამინისტროს სახელმწიფო გზების სამმართველოს უფროსის მოადგილე:

— ეს-ეს არის შეწყდა მოძრაობა ჯვრის უღელტეხილზე — გზას წმენდნენ დიდი თოვის შემდეგ. ვფიქრობ, მძღოლებს დიდი ხნით არ შევაყოვნებთ. გარდა ამისა, იწმინდება საქართველოს სამხედრო გზის ზოგიერთი სხვა უბანიც, მაგრამ იქ მოძრაობა გრძელდება. მთლიანად კი მზად ვართ მეტეოროლოგიური პირობების ნებისმიერი შეცვლისათვის: საავტომობილო გზების სამინისტროში დაწესებულია სადღეღამისო მორიგეობა, ვეყავს სპეციალისტები, არის ტექნიკაც და მაალებიც.

რიკოთის უღელტეხილის გვირაბი კი ძალზე გვაწუხებს. ავარიების თავიდან აცილების მიზნით აქ სახელმწიფო ავტოინსპექციის წარმომადგენლები და ჩვენი მუშაკები პატრულობენ.

დიდი იღიას საიუბილეო გამოფენა

„შენ გიცოცხლია, როგორც უნდოდა!“

ეს ილიას ხმაა.

წუთისოფელზე დაფიქრებული დიდი მოძღვარი უწინარესად იმას ნატრობდა, ისე გაევლო მისი ეკლიანი გზები, რომ მარადისობაში გარდასულს ასრულებოდა წმიდათაწმიდა სურვილი:„ რომ ჩემს საფლავზედ დაყუდებულმან ქართველმა, ჩემგან შეყვარებულმან, გულწრფელობითა და სიმართლითა მე ჩამომძახოს თუნდ ჩუმის ხმითა! იყავ მშვიდობით შენს მუყდრო ძილში! შენ გიცოცხლია, როგორც უნდოდა!..“

და აჰა, ეს მხატვრული ტილოც — კიდევ ერთი ყვავილი უჭკნობი საიუბილეო გვირგვინისა, რომელიც დაბადების 150-წლისთავზე მიუძღვნა მას „ქართველმა, მისგან შეყვარებულმან“ — სრულიად საქართველომ! იგი ის სხეულსანი წამია, რომელიც მარადისობის შინაარსს იტევს; იგი ყოველი ჩვენგანის მარად მღელვარე ფიქრია კაცზე, ვისთანებზედაც ბრძანებდა თვითონ: „თვითეული წამი მისის ცხოვრებისა — მოძღვრებაა, მაგალითია, ანდერძია ჩვენთვის და ჩვენის ქვეყნისათვის“.

„წიწამურთან რომ მოჰკლეს ილია მაშინ ეპოქა დასრულდა დიდი!“ — ჩვენი საუკუნის უდიდესი პოეტის ეს სტრიქონები იქცა **რესპუბლიკის დამსახურებული მხატვრის, საქართველოს კომკავშირის პრემიის ლაურეატის თემო გოცაძის** ნახატის სათაურად და ამ სახელწოდებამ ზედმიწევნით გამოხატა კომპოზიციის იდეა, მხატვრის სათქმელი და განაზრახი.

აქ ამ ტილოზე, თითოეული ჩვენგანისათვის უძვირფასესი ის აზრია გაცხადებული, რომ, როგორც საქართველო არ შეიძლება გადაიქცეს წარსულად, ისე ილია არ შეიძლება ოდესმე გახდეს მხოლოდ გარდასულის მკვიდრი.

იგი სულია ჩვენი თანამდევი — არა წარსულიდან განსაკუთრებულ ქომს გამოხმობილი, არამედ განსახიერებული ჩვენს ყოველდღიურობაში;

ფიქრში, რომელიც მამულის ბედ-იღბალს დასტრიალებს;

გამარჯვებებში, რომლებსაც ბრძოლითა და შრომით მოვიპოვებთ;

მარცხსა და ტკივილებში, ურომლისოდაც არ იქნება წუთისოფელი.

ვინ იცის კიდევ, რამდენ ტბილ-მწარე ფიქრს აღძრავს მხატვრის ახალი ნამუშევარი; იგი ნამდვილად არის დიდი ეროვნული ზეიმის შესაფერისი ნაწარმოები.

და მაინც, ნათქვამი სხვაა, საკუთარი თვალით ხილული — სხვა რაღა თქმა უნდა, ორიგინალის პეწსა და ბიბლის საგაზეთო ფოტოლუსტრაციაც მცირეოდენ თუ გადმოსცემს.

ამიტომაც გირჩევთ, თავად ეწვიოთ თბილისის სამხატვრო გალერეას, სადაც ილია ჭავჭავაძის დაბადების 150 წლისთავისადმი მიძღვნილ გამოფენაზე ნამდვილ შემოქმედებასთან შეხვედრის განუმეორებელ სიხარულს განგაცდევინებთ ქართველ ფერმწერთა ტილოების გაცნობა.

ხსოვნა

დროის პათოსი

სიუმაყვილისდროიდელი ორი ეპიზოდი განსაკუთრებით აღიბეჭდა მომავალი მხატვრის მეხსიერებაში, არათუ აღიბეჭდა, არსებითი როლიც შეასრულა მის ცხოვრებაში.

პირველი აკაკი წერეთლის სახელთან, მის დაკრძალვასთან არის დაკავშირებული; მგოსანი საჩხერიდან თბილისში რომ ჩამოასვენეს, ფეხზე დადგა მთელი საქართველო და მასთან დედაქალაქი. ხალხი ჯერ კიდევ მატარებლის ჩამოსვლამდე მიაწყდა სადგურს. ნემსი არ ჩავარდებოდა. ახლომახლო მცხოვრებმა ყმაწვილებმა საიმედო ადგილი გამოძებნეს — ხეებზე. აძვრნენ და იქიდან უთვალთვალებდნენ პროცესიას, რომელიც მდორე მდინარესავით მოედინებოდა. სასახლე დაჭედილი იყო, მაგრამ სახურავზე მას შემინული სარკმელი ჰქონდა, რომელშიც მხცოვანი მგოსანს სახე მოჩანდა. ეს ღვთაებრივი სახე სამუდამოდ დაახსომდა კორნელ სანაძეს...

მეორე ეპიზოდის მოქმედების ადგილი ყოფილი მუშტაიდის ბაღია, სადაც ცნობილ მხატვარს მოსე თოიძეს გამოუურჩევია თანატოლებიდან თმახუჭუჭა, ცოცხალი ბიჭი და დაუხატავს. ერთხელ, ორჯერ, სამჯერ, მეტჯერაც მოუწია დათქმულ დროს მისვლამ. მხატვარი ხატავდა, ბიჭი კი დამშეულივით მისჩერებოდა პალიტრას... მერე ნანატრი ლუკმასავით იშოვა საღებავები და თითოოცა სცადა დაეხატა თავისი შთაბეჭდილება. ფარულად ხატავდა ხოლმე და როცა შემთხვევით გამომქღავნდა ეს ამბავი, მაესტრომ მოუწონა და წააქება...

* * *

77 წლისა წავიდა ჩვენგან საქართველოს სსრ სახალხო მხატვარი კორნელ სანაძე. მის სახელოსნოში 3000-მდე ნამუშევარია, ნაწილი გამოფენილია, უმეტესობა კი ერთმანეთზე აწყვია 1975 წელს გამართული გამოფენის შემდეგ ახალი ექსპოზიციის მოლოდინში. მოლბერტიც იქვეა; მასზე თეთრი ქაღალდია გვირგვინოსანი ქალის კონტურებით.

— თამარ მეფეა? — ვეკითხები ქალბატონ თინას, კორნელ სანაძის ქვრივს, რომლის ფერნაცვალ, მშვენიერ ნაკვთებს არაერთ ნახატში ამოიცნობთ.

— არ ვიცი, — ისე ამბობს იგი, თითქოს ორმოცი წელი ერთად არ ეწოოთ ჭაპანი, თითქოს მისი ფიქრების თანაზიარი და ხმა სულის მკურნალი არ ყოფილიყოს.

— თქვენ გიკვირთ და, მართლაც უამრავი რამ დაუხატავს უჩემოდ, ახლა და ახლა ეპოულობ ჩვენი მწერლების, საზოგადო მოღვაწეების, ჩემთვის უცნობ ფერწერულ თუ გრაფიკულ პორტრეტებს. როდის ასწრებდა... სამუშაოდან ვიდრე დავბრუნდებოდი, იგი ხატავდა და ხატავდა... ეს ჩემი პორტრეტიც ახლა ვიპოვე — მიჩვენებს დაუთბარებელ ნახატს.

ხელმარჯვიანი ხელოვნის ქმნილებები მისი ახალგაზრდობისა და სიმწიფის ხანას გვაცნობს, თუმცა ტიხარს იქით დაწყობილ ნამუშევრებს ვერ ეეკარებთ, რაც კედლებზეა, ისიც კმარა მხატვრის სახელის გასაცოცხლებლად! მაგრამ ეს კია, კულტურულ მემკვიდრეობის მეტი ამაგი და დფასება უნდა, ოჯახი ამ საქმეს ვერ აუვა.

* * *

ალბომს, რომელიც ოთხიოდე წლის წინათ გამოსცა „ხელოვნებამ“ ათიათასიანი ტირაჟით ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე, ცნობილ ხელოვნებათმცოდნეების შ. ამირანაშვილისა და ა. ლებედევის შესავალი წერილები ახლავს. შ. ამირანაშვილის სიტყვით, კ. სანაძის შემოქმედებითი გზა მისი მსოფლმხედველობისა და სტილის შინაგანი მთლიანობის დასტურია. ორივე ავტორთან ხაზგასმულია ფანტაზიისა და სიმართლის ის ნიჭი, რომლის ძალითაც ესოდენ ცხოველმყოფლად გადმოსცემდა ხელოვანი სინამდვილეს.

უპირველესი, რაც კორნელ სანაძის სახელოსნოში ესოდენ თვალსაჩინოა, ჟანრობრივი და თემატური მრავალფეროვნებაა — ფეხით მოუვლია საქართველო, მისი ყოველი კუთხე-კუნჭული, წარსულიც განუცდია და თანამედროვეობაც, — დროს დამბობლებია; ახალი ცხოვრების მძაფრი შეგრძნება, განსაღების პათოსი ახასიათებს აჭარის ციკლს, მეტალურგებზე, მაღაროელებზე, მიწათმოქმედ ადამიანებზე თუ მეჩაიეებზე შექმნილ სერიას. ფსიქოლოგიური სიღრმით გამოირჩევა თანამედროვეთა ფერწერული თუ გრაფიკული პორტრეტები, ოფორტები. მისი ადრეული და უკანასკნელი ავტოპორტრეტიც აქვეა.

დიდხანს მდგარა თურმე ამერიკელი მხატვარი რეფრეჟე მონუმენტურ ტრიპტიქთან „შოთა რუსთაველი“, „მზიური საქართველო“, ილიას, აკაკის, ვაჟას, გალაკტიონის, ანდრია ბალანჩივაძის, სერგო კლდიაშვილის პორტრეტებთან და მერე მარჯვენაზე ემთხვია ხელოვანს...

დიდხანს ვიდექი აკაკის ხატებასთან—ბევრ ცნობილ ტილოს გადასწონის ეს ჰაეროვანი პორტრეტი, შესრულებული მისთვის ჩვეული შერეული ტექნიკით, (ქაღალდი), რომელშიც სოიკონი სიფაქიზითა და სინატიფით გაცხადებულა მგოსნის სათნოება — იმ ყმაწვილობისდროინდელ განცდასაც უმადლოდა მხატვარი აკაკის სულთან ასეთ მიახლოებას!

...მხატვარმა უნდა დახატო არა მარტო ის, რასაც ხედავ, არამედ ხედვაში უნდა აქსოვდე, რასაც გრძნობ, — ასე სწამდა კორნელ სანაძეს.

...უნდა ხატო რაც შეიძლება ბევრი, რომ ხანდახან მაინც გამოვიდეს შენი გრძნობის, შენი არსის და შენი ფერის შესატყვისი გამოსახულება. არასოდეს არ ყოფილა და არც იქნება — ყველაფერი გამოგვიდეს შედეგრი, მაგრამ ყველგან უნდა მოჩანდეს შენი ცოდნა, მონდომება და თავდადება...

დღიურში გაბნეული ეს ფიქრები მის პორტრეტს ამდიდრებს. თავის აღსაზრდელებსაც ამგვარ მეუაითობას და თავდადებას უქადაგებდა ნახევარი საუკუნის მანძილზე. მაღლიერიც ბევრი ჰყავდა და მოპაეჭრეც, მაგრამ წოხსწორობას არ კარგავდა. აღმართაღმართ მიმავალი მთის ძირში მდგარ თავის სახლს რომ მიუახლოვდებოდა, მთაწმინდის სიახლოვეე ამშვიდებდა, შინ კი თავისი ფუნჯით შექმნილი სამყარო და თოლია, რომელსაც ბაბუას გვერდით უყვარდა ხოლმე ხატვა.

ბოლო ხანს, განსაკუთრებით ავადმყოფობაში, წუხდა, რომ ხალხისთვის ხელმისაწვდომად არ ეკიდა სადმე მისი ნაღვაწი, მაგრამ თვითონვე იმშვიდებდა თავს: „თუ ჩემს ქვეყანას ვემახსოვრები, არაფერს ნიშნავს გარდაცვალებაო“. ლექსებსაც თხზავდა, „საყვარელ ქუჩაზე“ ხომ სიმღერადაც იქცა. დედაჩემი პოეტობდა კიდეცო, — წერს დღიურში, რომელშიც გალაკტიონთან, ტერენტი გრანელთან, ალეკო დადიანთან, ალექსანდრე წუწუნავასთან, ლადო გრიგოლიასთან შეხვედრებს იგონებს. მალე მის წიგნებს ახალი კრებულიც შეემატება. „სიმღერით მოვალ“ — ერთ-ერთი ბოლოდროინდელი ლექსის სათაური შეურჩევია ამ წიგნისთვის ქალბატონ თინას — ცნობილი ქართველი ჟურნალისტის დავით ვოლსკის ასულს.

— მაშ თქვენ გრიგოლ ვოლსკის შთამომავალი ბრძანდებით?

— დიახ — მიპასუხა მან ფარული სიამაყით.

დავით კლდიაშვილის მემუარებში ეს პიროვნება დახასიათებულია როგორც ფრიად გავლენიანი საზოგადო მოღვაწე, უაღრესად სამართლიანი და გულკეთილი, ქვეყნის სიკეთის მოსურნე, ამავე დროს იმდენად კარგი ლიტერატორი და მოქართულე, რომ ხშირად მის მიერ გასწორებულ „ივერიისა“ და „კვალის“ ნომრებს ბათუმიდან უგზავნიდაო ილია ჭავჭავაძესა და გიორგი წერეთელს, რასაც თურმე ორივენი დიდად უფასებდნენ.

მოულოდნელი და სასიამოვნო იყო ეს „აღმოჩენა“.

* * *

დიდი ავტოპორტრეტის წინ, როიალზე დაფურცლულმა ვარდის თაიგულმა გამახსენა, რომ მხოლოდ ნამდვილი ვარდები ჭკნებიან....

ბედნიერია შემოქმედი.

თუმცა იგი იმ განცდით წავიდა, რომ მის მარჯვენას ჯერ კიდევ ბევრი რამ უნდა შეექმნა...

არ მომკლა, ბიჭოო, — სთხოვდა თურმე ექიმს.

...რა ახლო არის ზამთარი და რა შორია აპრილი—გაიელვა ფიქრებში ლექსის ნაწყვეტმა. 1985 წლის თებერვალში გარდაიცვალა.

აპრილი, მართლაც, მიუღწეველი ნაპირივით შორეთში დარჩა...

ნანა ღვინეფაძე.

სპორტი

საფეხბურთო მიმოხილვა

სამი ნაცნობი და ხუთი უცნობი?

● ჩვენ ფინალში ვითამაშებთ ● ბოგბის აფეთქება როტერდამში ● საბჭოთა ოლიმპიური ნაკრები ერთპიროვნული ლიდერია.

ევროპის ჩემპიონატის ფინალური ეტაპის შეხვედრები რომ გაისად გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში ფეხბურთელთა 8 საუკეთესო ეროვნულ გუნდს შორის მოეწყობა, ყველამ იცის. ცნობილია ისიც, რომ გფრ-ის ნაკრები, როგორც მასპინძელი ქვეყნის წარმომადგენელი, ამ შეჯიბრებაში პერსონალურად არის დაშვებული. დანარჩენი შვიდი მონაწილის ვინაობა შვიდ მერჩევით ჯგუფში უნდა გარკვეულიყო. და აი, ამ საკვალიფიკაციო ჯგუფებიდან **მესამეში** (აგრეთვე მეუთეშიც) უკვე გაირკვა გამარჯვებული, ცხადია, შეჯიბრების დასკვნითი ეტაპის მონაწილე. ეს არის სსრ კავშირის ნაკრები, რომელმაც გუშინწინ სიმფეროპოლში დაამარცხა ისლანდიის გუნდი ანგარიშით 2:0, საბოლოოდ 13 ქულა დაგროვა და დანარჩენი კოლექტივებიდან ვეღარავინ დაეწევა. ამ ჯგუფში მეორე ადგილზე მყოფმა გდრ-ის ნაკრებმა დაამარცხა ნორვეგიელთა გუნდი და 9 ქულა აქვს. ჯგუფში გასამართავი დარჩა ერთი მატჩი: საფრანგეთსა და გდრ-ის ნაკრებ გუნდებს შორის, მაგრამ გერმანელებმა ეს მატჩიც რომ მოიგონ, საბჭოთა ფეხბურთელებს მაინც ვეღარ დაეწევიან. ამჟამად ფრანგებს და ისლანდიელებს 6-6 ქულა აქვთ. ნორვეგიელებს — 4.

როგორც აღვნიშნეთ, კიდევ ერთი ფინალისტის ვინაობა გაირკვა. **მეხუთე ჯგუფში** ჰოლანდიელებმა მორიგი მატჩი გამართეს კვიპროსელებთან და დაამარცხეს დიდი ანგარიშით 8:0. ამ მოგების შემდეგ ჰოლანდიელებმა 12 ქულა დაგროვეს. ახლა მათ ვეღარავინ დაეწევა. ოღონდ ეს არის, როტერდამში, სადაც ჰოლანდიელთა და კვიპროსელთა მატჩი მოეწყო, სტუმართა მეკარე მარიტოუ დაიჭრა მას შემდეგ, როცა ვიღაც ვაი-გულშემატკივარმა ბომბი ისროლა. ბომბი მეკარის მახლობლად აფეთქდა და კვიპროსელებმა ლაჭრილი მეკარე შეცვალეს. ლუქსემბურგელმა მსაჯმა რიგ ფილიპმა თავდაპირველად მატჩის შეწყვეტა განიზრახა, მაგრამ გუნდების წარმომადგენელთა თხოვნით 56 წუთს შეწყვეტილი შეხვედრა განაახლა. მეორე ადგილზე მყოფ ბერძნებს 9 ქულა აქვთ და ჰოლანდიელებთან 16 დეკემბერს გასამართავი შეხვედრა დარჩათ. თუმცა, კიდეც რომ მოიგონ, ფინალურ ჯგუფში ვეღარ მოხვდებიან. ამჟამად უნგრელებს და პოლონელებს — 6-6 ქულა აქვთ (7-7 მატჩიდან), კვიპროსელებს — 1 (6-დან).

ახლა იმის შესახებ, თუ ვინ აცხადებს ფინალურ ტურნირში მონაწილეობის პრეტენზიას სხვა შერჩევითი ჯგუფებიდან. მიეყვეთ რიგით:

პირველი ჯგუფი. აქ მორიგი მატჩი ალბანეთ-რუმინეთის გუნდებს შორის მოეწყო და რუმინელებმა მოიგეს 1:0. ახლა ამ ჯგუფში მოსაპარაზე ოთხივე გუნდს თითო მატჩი დარჩა. მათგან ფინალის ერთადერთი საგზური რეალური პრეტენდენტები არიან ესპანელები და რუმინელები, რომელთაც ხუთ-ხუთი მატჩის შემდეგ 8-8 ქულა აქვთ. ამ ორ პრეტენდენტს შორის უძლიერესი გაირკვევა 11 ნოემბერს, როცა ესპანელები უმასპინძლებენ ალბანელებს, ავსტრიელები კი რუმინელებს. ისიც უნდა თქვას, რომ რუმინელებს გატანილი და მიღებული ბურთების უკეთესი შეფარდება აქვთ (13:3), ვიდრე ესპანელებს (9:6).

მეორე ჯგუფში გუნდების სატურნირო მდგომარეობა ასეთია: შვეიცარია — 10 ქულა (7 მატჩიდან), იტალია — 9 (6-დან), შვეიცარია — 5 (6-დან), პორტუგალია — 5 (5-დან), მალტა — 1 (6-დან). მეორე ჯგუფში გამარჯვების თეორიული შესაძლებლობები იტალიელებსა და შვეიდს აქვთ, მაგრამ ყველაფერი იმაზეა დამოკიდებული, თუ ამ ეტაპზე გასამართავი კიდევ 5 მატჩი როგორ დასრულდება.

მეოთხე ჯგუფში კიდევ სამი მატჩია მოსაწყობი: იუგოსლავია-ინგლისი. ჩრდილოეთ ირლანდია-თურქეთი, თურქეთი-იუგოსლავია. ამჟამად გუნდების სატურნირო მდგომარეობა ასეთია, ინგლისი — 9 ქულა (5 მატჩიდან), იუგოსლავია — 6 (4-დან), თურქეთი — 2 (4-დან), ჩრდილოეთ ირლანდია — 1 (5-დან). როგორც ხედავთ, ამ ჯგუფში გამარჯვებულს გამოსავლენად დიდი მნიშვნელობა ექნება იუგოსლავიისა და იხგლისის გუნდების შეხვედრას, რომელიც 11 ნოემბერს გაიმართება.

მეექვსე ჯგუფში გამარჯვებული გაირკვევა იმ ერთადერთი დარჩენილი მატჩის შემდეგ, როცა ჩეხოსლოვაკიელები უელსელებს შეხვდებიან (11 ნოემბერს). დანიელებმა შესარჩევი ტურნირი უკვე დაამთავრეს და 8 ქულა აქვთ (ბურთების შეფარდება — 4:2), უელსელებს — 6 (7:3), ჩეხოსლოვაკიელებს — 5, ფინელებს — 3. ამრიგად, თუ უელსელები გაიმარჯვებენ, მათ დარჩებათ პირველობა, თუ დამარცხდნენ ან მატჩი ფრედ დამთავრდა, დანიელები ითამაშებენ ფინალურ ეტაპში.

მეშვიდე ჯგუფში სამი მატჩი დარჩა გასამართავი: ბელგია-ლუქსემბურგი, ბულგარეთი-შოტლანდია, ლუქსემბურგი-შოტლანდია. ჯერჯერობით გუნდების სატურნირო მდგომარეობა ასეთია: ირლანდია — 11 ქულა (8 მატჩიდან), ბულგარეთი — 10 (7-დან), ბელგია — 7 (7-დან), შოტლანდია — 6 (6-დან), ლუქსემბურგი — 0 (6-დან). ამ ჯგუფში გამარჯვების დიდი შანსი აქვთ ბულგარელებს. თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ შოტლანდიელებთან ბულგარელების დამარცხების შემთხვევაში ფინალურ ეტაპში თამაშის უფლება ირლანდიელებს დარჩებათ.

ამრიგად, ფინალური ეტაპის 8 მონაწილიდან 3 უკვე ცნობილია: გფრ, სსრ კავშირი (მესამე ჯგუფი) და ჰოლანდია (მეხუთე ჯგუფი)

* * *

ბოკლედ ოლიმპიურ შესარჩევ ტურნირში საბჭოთა ნაკრების მიერ მოპოვებული პირობი გამარჯვების თაობაზეც. ჩვენმა ნაკრებმა ამ ეტაპის მეხუთე კალენდარულ მატჩი შვეიცარიის ოლიმპიურ ნაკრებთან ლოზანაში გამართა და გაიმარჯვა ანგარიშით 4:2. სხვებთან ერთად ამ მატჩში ჩვენი ნაკრების ღირსეულად იცავდა თბილისელი დინამოელი გ. კეტაშვილი. ამ შესარჩევ ჯგუფში სსრ კავშირის ოლიმპიურ ნაკრებს ჯერჯერობით 9 ქულა აქვს და ერთპიროვნული ლიდერია. მომდევნო ადგილებზე არიან შვეიცარიელები — 6 ქულა (6 მატჩიდან), ნორვეგიელები — 4 (6-დან), თურქეთი — 3 (4-დან) და ბულგარელები — 2 (3-დან). ოლიმპიადის დასკვნით ეტაპში მონაწილეობის ყველაზე რეალური შესაძლებლობები საბჭოთა ოლიმპიელებს აქვთ. მათ 5 მატჩიდან 4 მოგეს და 1 ფრედ დაამთავრეს. ჩვენს ნაკრებს შესარჩევ ტურნირში კიდევ 3 მატჩი აქვს გასამართავი და სამივეს შინ ითამაშებს: 1968 წლის 27 აპრილს ბულგარელებთან, 6 მაისს— თურქეთთან და 10 მაისს — შვეიცარიელებთან.

უკანასკნელ საათს

შვეიცარიის ქალაქ ბერნიდან მოვიდა ცნობა, რომ უეფას სადისციპლინო კომიტეტი 12-13 ნოემბერს გამართავს საგანგებო სხდომას, რომელზეც განიხილავს ჰოლანდიისა და კვიპროსის ფეხბურთელთა გუნდების შესარჩევ მატჩზე მომხდარ ინცინდენტს. უეფას წარმომადგენელმა ეურნალისტებს გაანაცხადა, რომ ჰოლანდიელთა მიმართ უთუოდ იქნება მიღებული სანქციები. შესაძლებელია ისიც, რომ გუნდს ნაგება ჩაეთვალოს